

VŠĮ PASVALIO PIRMINĖS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO **DARBUOTOJŲ TOLERANCIJOS KORUPCIJAI INDEKSO NUSTATYMAS** **2024 m.**

Lietuvoje tiek viešasis, tiek privatusis sektorius turėtų siekti nulinės tolerancijos korupcijai. Pirmasis žingsnis link efektyvios nulinės tolerancijos korupcijai turėtų būti situacijos analizė arba, kitaip tariant, nusistatymas, koks yra nulinės tolerancijos korupcijai indeksas pačioje įstaigoje.

Korupcija yra suvokiama kaip bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, piktnaudžiavimas patikėta galia siekiant asmeninės naudos.

Kyšis – tai bet kokios formos nauda, kai ji teikiama ar gaunama už darbuotojo jau priimtus, priimamus ar būsimus sprendimus.

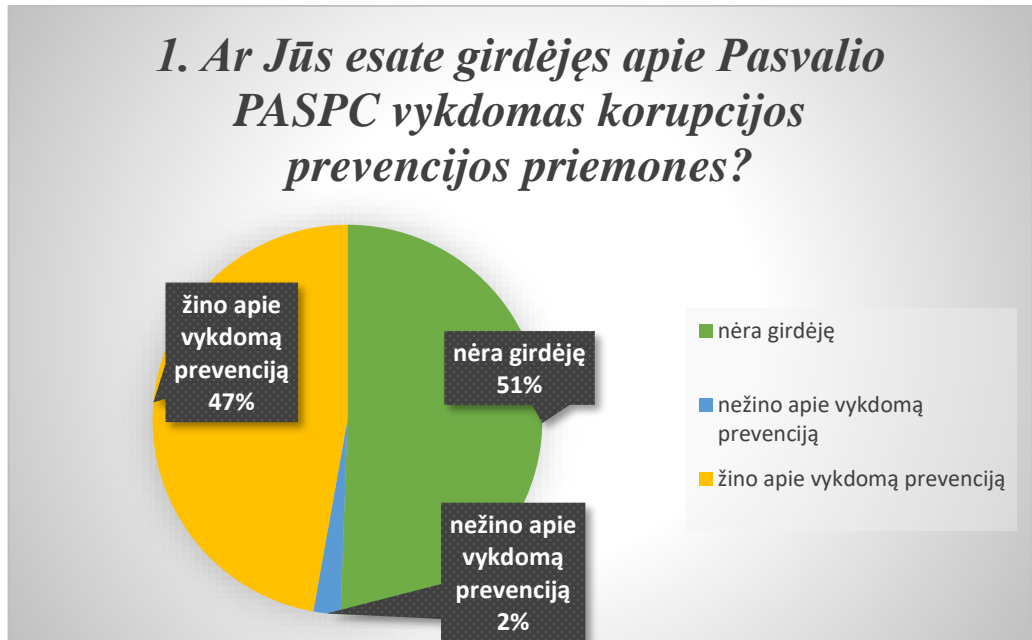
VšĮ Pasvalio pirminės asmens sveikatos priežiūros centre (toliau- Pasvalio PASPC) 2024 m. spalio 1 d. – 2024 m. spalio 31 d. laikotarpyje atlikome anoniminę apklausą praėjus 3 metams po atliktos apklausos. Atlikta apklausa buvo siekiama nustatyti Pasvalio PASPC darbuotojų tolerancijos korupcijai indeksą, t. y. buvo siekiama atskleisti koks yra Pasvalio PASPC darbuotojų požiūris į korupciją, koks Pasvalio PASPC darbuotojų santykis su korupcinio pobūdžio apraiškomis, darbuotojų sąmoningumo lygį šioje srityje, išklausius STT rengiamus mokymus, įgyvendinant įstaigoje korupcijos prevencijos priemonių 2023-2025m planus bei pasirengimą dalyvauti įgyvendinant korupcijos prevencijos priemones.

Anoniminė tyrimo anketa buvo pateikta visiems Pasvalio PASPC darbuotojams 2024m. spalio mėn. pradžioje. Gražinta tinkamai pilnai užpildytų 89 anketos. Klausimynas sudarytas anonimiškumo principu, gauti duomenys pateikiami tik statistiškai apibendrinti.

Apklauso rezultatai

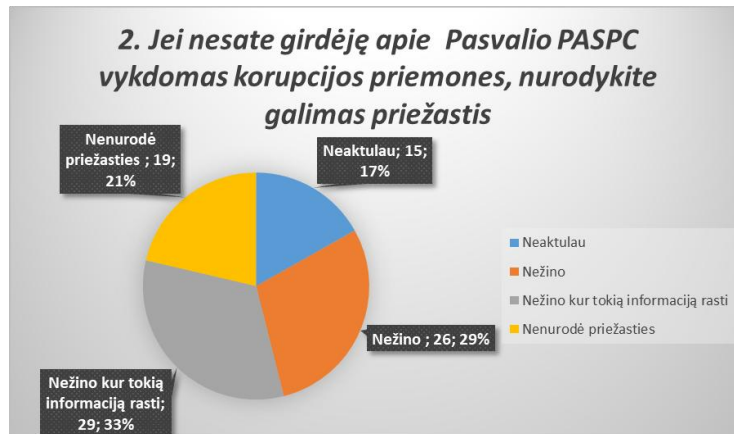
1. Ar Jūs esate girdėję apie Pasvalio PASPC vykdomas korupcijos prevencijos priemones?

51% respondentų nurodė, jog nėra girdėję apie Pasvalio PASPC vykdomas korupcijos prevencijos priemones, **2% respondentų** nurodė, kad nežino apie vykdomą prevenciją ir **47% respondentų** nurodė, kad girdėjo apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones.

2. Jei nesate girdėjęs apie Pasvalio PASPC vykdomas korupcijos prevencijos priemones, nurodykite galimas priežastis:

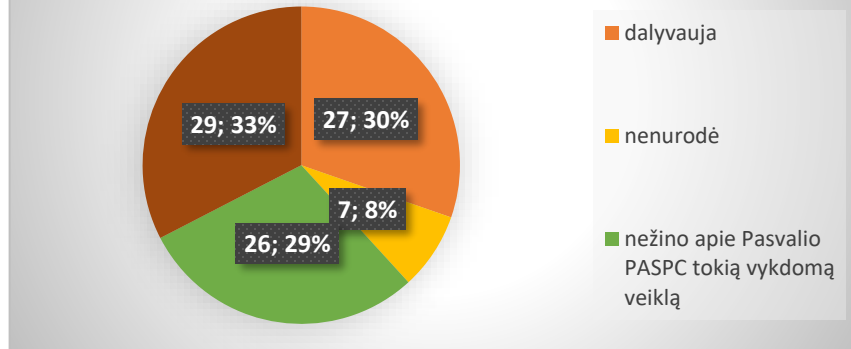
17% respondentų nurodė, jog nėra girdėjęs apie Pasvalio PASPC vykdomas korupcijos prevencijos priemones, nes neaktualu, kadangi tai nėra susiję su tiesioginiu darbu, **26,2% respondentų** nurodė, kad nežino apie Pasvalio PASPC vykdomą korupcijos prevenciją, **29,33% respondentų** nurodė, kad nežino, kur tokią informaciją rasti, bei **21 % respondentų** nenurodė priežasties.

3. Ar Jūs norėtumėte dalyvauti antikorupcinėje veikloje?

30,0% respondentų nurodė, jog jau dalyvauja antikorupcinėje veikloje, **29,0% respondentų** nurodė, kad nežino apie Pasvalio PASPC vykdomą korupcijos prevenciją, **33,0% respondentų** nurodė, kad nežino, kur tokią informaciją rasti, **8,0 % respondentų** nenurodė priežasties.

3. Ar Jūs norėtumėte dalyvauti antikorupcinėje veikloje?

4. Ar žinote, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį?

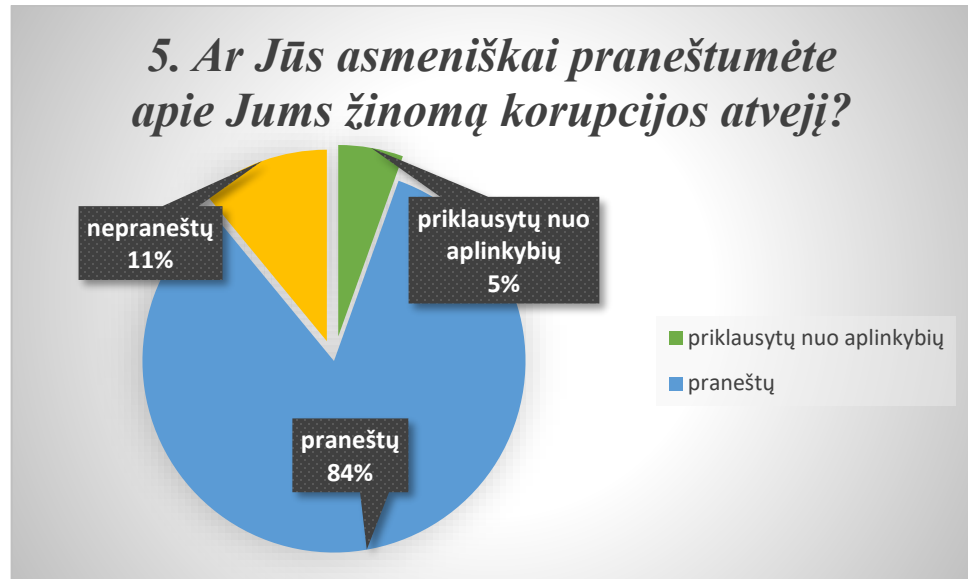
16,0% *respondentų* nurodė, jog nežino kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį, 84,0% *respondentų* nurodė, kad žino kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį įstaigoje: nurodė vyr. gydytoją ir / ar atsakingą asmenį už korupcijos prevenciją įstaigoje.

4. Ar žinote, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį?

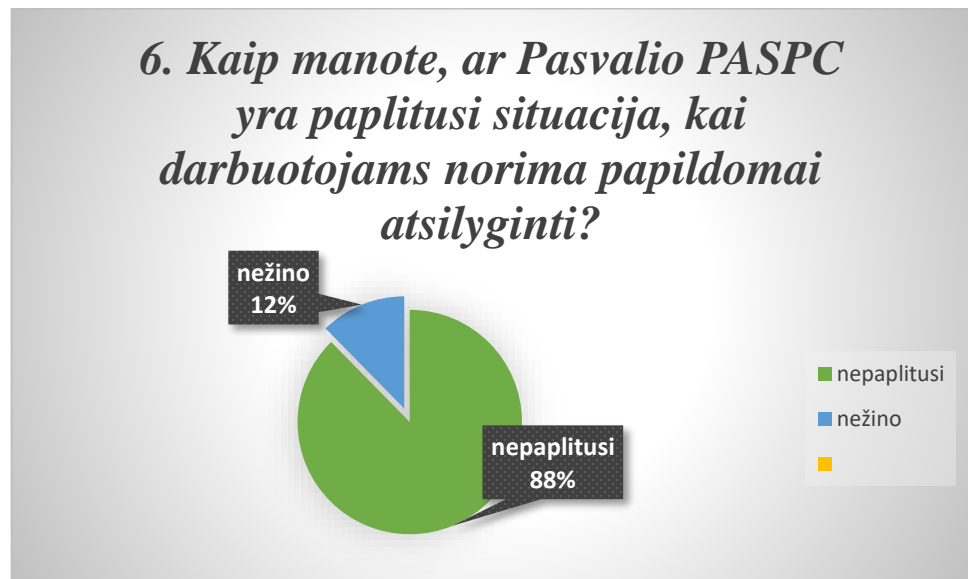
5. Ar Jūs asmeniškai praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos atvejį?

5,0 % *respondentų* nurodė, jog sunku pasakyti, priklausytų nuo aplinkybių, 84,0% *respondentų* nurodė, kad praneštų, nepraneštų 11,0% *respondentų*.

6. Kaip manote, ar Pasvalio PASPC yra paplitusi situacija, kai darbuotojams norima papildomai atsilyginti?

88,0% *respondentų* nurodė, jog nepaplitusi, 12,0% *respondentų* nurodė, kad nežino ir negali atsakyti.

7. Ar yra buvę situacijų, kai Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis ar buvote kitaip darbe susidūręs su korupcija?

87,0% *respondentų* nurodė, jog nėra buvę, 4,0 % *respondentų* nurodė, kad yra buvę, likę 9,0% *respondentų* nieko nepažymėjo.

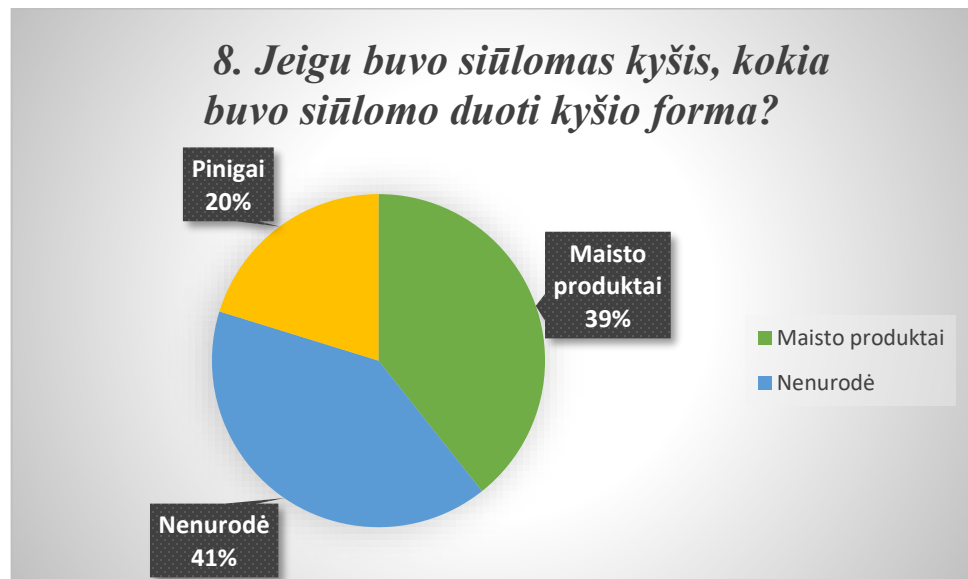
7. Ar yra buvę situacijų, kai Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis ar buvote kitaip darbe susidūrę su korupcija?

8. Jeigu buvo siūlomas kyšis, kokia buvo siūlomo duoti kyšio forma?

39,0% respondentų nurodė maisto produktus, **20,0% respondentų** nurodė pinigus, **41,0% respondentų** neatsakė į pateiktą klausimą.

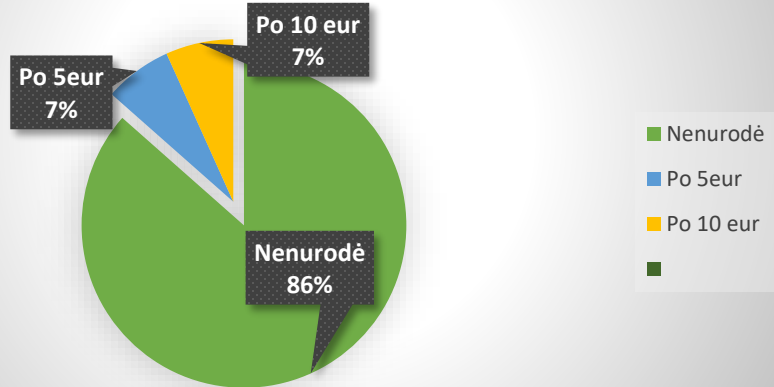
8. Jeigu buvo siūlomas kyšis, kokia buvo siūlomo duoti kyšio forma?

9. Jei buvo siūloma pinigų/dovanų čekių. Kokią buvo jų suma?

7,0% respondentų nurodė 5 eurus, **7,0% respondentų** nurodė po 10 eurų, **86,0 respondentų** neatsakė į pateiktą klausimą.

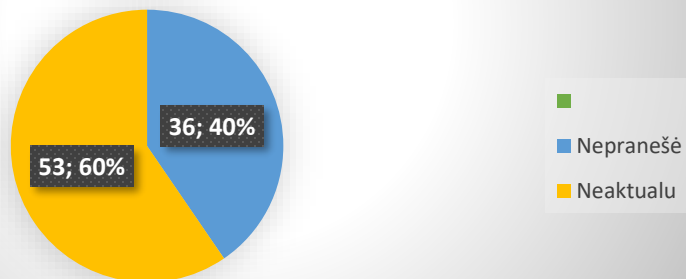
9. Jei buvo siūloma pinigų/dovanų čekių. Kokią buvo jų suma?

10. Ar apie tai, kad Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis ar buvote kitaip darbe susidūręs su korupcija, kam nors pranešėte?

46,0% respondentų nurodė, jog nepranešė, 53,6% respondentų nurodė, kad šitas klausimas neaktualus.

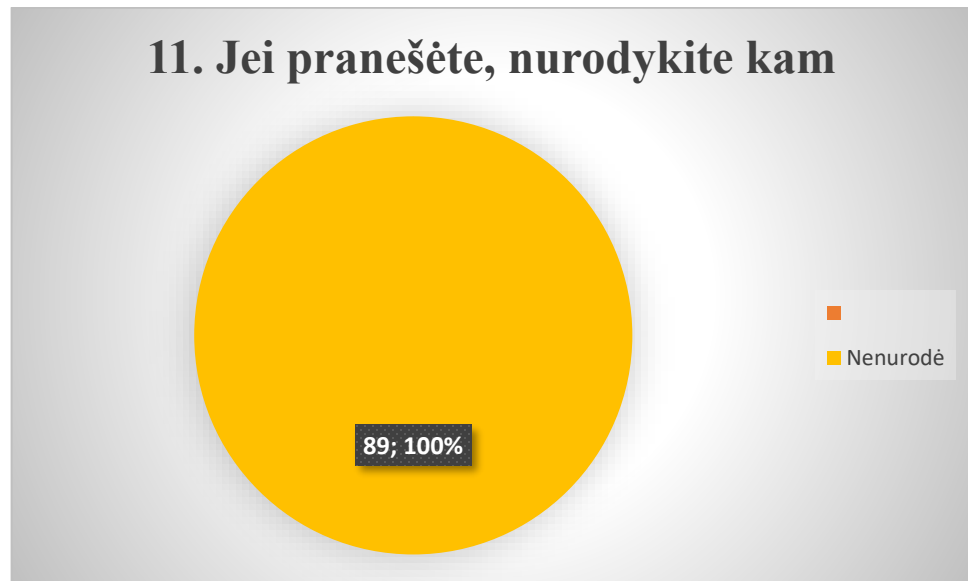
10. Ar apie tai, kad Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis ar buvote kitaip darbe susidūręs su korupcija, kam nors pranešėte?

11. Jei pranešėte, nurodykite kam:

100,0% respondentai neatsakė į pateiktą klausimą.

11. Jei pranešėte, nurodykite kam

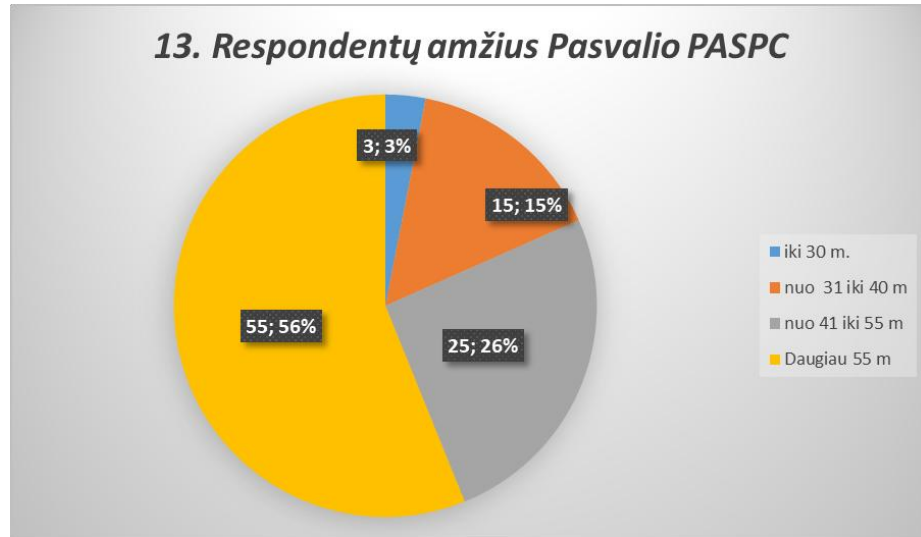
12. Ar per pastaruosius 5 metus esate davę kyši/ dovaną/ kitaip atsidėkojęs?

66,0% respondentų nurodė, kad nėra davę, 34,0% respondentų nurodė, jog yra davę.

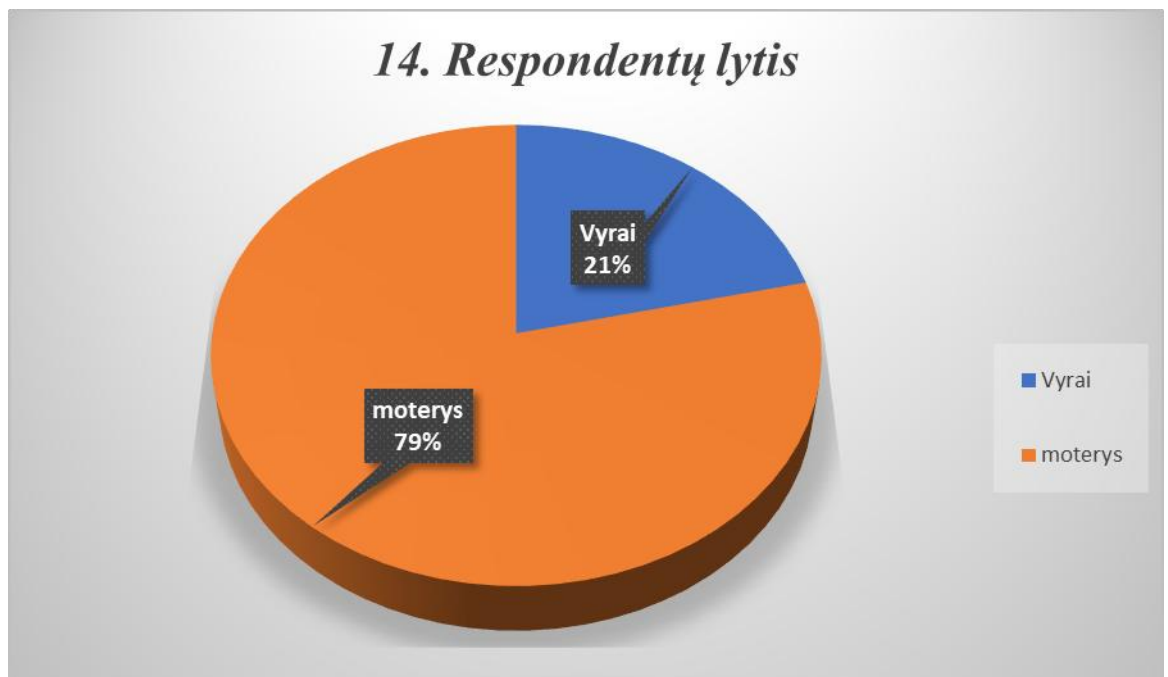
13. Respondentų amžius:

3,0% respondentų nurodė, kad jų amžius iki 30 m. *15,15% respondentų* nurodė, kad jų amžius yra nuo 31 iki 40 m., *25,26% respondentų* nurodė, kad jų amžius nuo 41 iki 55 m. ir *55,56% respondentų* daugiau 55 metų.

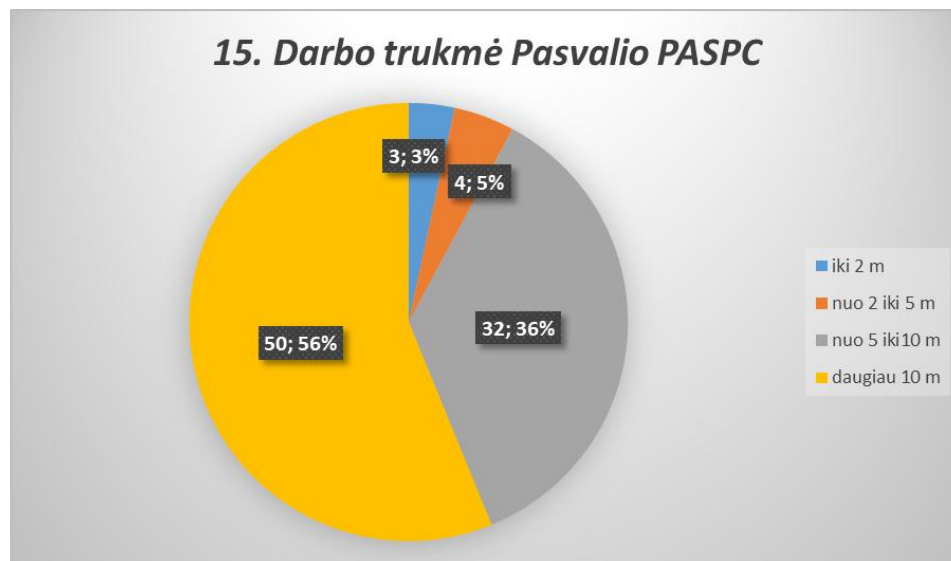
14. Respondentų lytis:

79,0% respondentų nurodė, kad yra moterys, *21,0% respondentų* nurodė, kad yra vyrai.

15. Darbo trukmė Pasvalio PASPC:

3,3 % *respondentų* nurodė, kad darbo trukmė Pasvalio PASPC iki 2 m., 4,5 % *respondentų* nurodė, kad darbo trukmė Pasvalio PASPC yra nuo 2 iki 5 m., 32,36% *respondentų* nurodė, kad darbo trukmė Pasvalio PASPC yra nuo 5 iki 10 m. ir 50,56% *respondentų* daugiau 10m.

Apklausoje rezultatai:

Įvertinus apklausos rezultatus, darytina išvada, jog Pasvalio PASPC darbuotojų korupcijos netoleravimo lygis yra gana aukštas, o korupcinio pobūdžio veikų pasireiškimo galimybė Pasvalio PASPC (apklaustųjų nuomone) yra minimali. Tačiau taip pat darytinos išvalgos dėl darbuotojų antikorupcinio švietimo tęsimo būtinumo, organizuojant periodinius mokymus, bendras diskusijas, vykdant gerosios praktikos pavyzdžių viešinimo bei kitas susijusias priemones. Siektina, kad 100 procentų būtų pasiektas Pasvalio PASPC darbuotojų tolerancijos korupcijai nulinė riba. Efektyviausiai tai galima pasiekti šviečiant darbuotojus, organizuojant jiems kursus, bei teikiant jiems rekomendacijas kaip elgtis tokiose situacijose, bei motyvuoti darbuotojus, kad kiekvienam pacientui būtų akcentuojama, medicinos personalui geriausia dovana - padėka išreikšta žodžiu ar raštu. Apklausoje dalyvavusiems darbuotojams reikalinga suteikti žinių ir bendradarbiaujant su asmeniu atsakingu už korupcijos prevenciją, siekiant Pasvalio PASPC aukšto korupcijos netoleravimo indekso. Apklausoje dalyvavusių 100 procentų nepavyko įgyvendinti, ne visi darbuotojai užpildė (grąžino) anketas.

Efektyvumo vertinimas ir siektinos reikšmės

VšĮ Pasvalio PASPC vyr. gydytojo 2023-03-16 įsakymu Nr.V-21, patvirtinta Pasvalio PASPC 2023-2025 m. korupcijos prevencijos programa, kurioje nustatyti Pasvalio PASPC vykdomų korupcijos prevencijos efektyvumo vertinimo rodikliai, t.y. vykdant suplanuotas prevencijos priemones, 2025 m. pasiekti, kad:

1. Ne mažiau kaip **100 procentų** respondentų nurodytų, kad praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį;
2. Ne mažiau kaip **100 procentų** respondentų nurodytų, kad jie praneštų, jeigu ateityje susidurtų su korupcijos apraiškomis darbe;
3. Ne mažiau kaip **100 procentų** respondentų nurodytų, kad žino kur kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejus;
4. Ne mažiau kaip **100 procentų** respondentų nurodytų, kad yra girdėję apie Pasvalio PASPC vykdomas korupcijos prevencijos priemones;
5. Ne mažiau kaip **100 procentų** respondentų nurodytų, kad pasvalip PASPC nėra paplitusi situacija, kai darbuotojams papildomai norima atsilyginti.

Šio tyrimo metu nustatyti korupcijos prevencijos vertinimo rodikliai

Vertinimo kriterijus	Kriterijaus reikšmė 2018 m %	Kriterijaus reikšmė 2021 m %	Kriterijaus reikšmė 2024 m %
Pasvalio PASPC darbuotojai žino apie vykdomą korupcijos prevencijos veiklą, dalis	40	47	57
Pasvalio, PASPC darbuotojų nurodžiusių, kad Pasvalio PASPC nėra paplitusi situacija, kai darbuotojams norima atsilyginti, dalis	85	86	88
Pasvalio PASPC darbuotojų, darbe susidūrusių su korupcijos atvejais ir apie tai pranešusių, dalis	0	0	0
Pasvalio PASPC darbuotojų, žinančių kur kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejus darbe, dalis apie vykdomą korupcijos prevencijos veiklą, dalis	75	80	84
Pasvalio PASPC darbuotojų, linkusių pranešti apie jiems žinomą korupcijos atvejį, dalis	72	82	84

Darbuotojų elgsenos ir sąmoningumo pokytis bei vykdomos prevencinės veiklos pažanga ir toliau periodiškai (kas trejus metus) bus matuojama siekiant nustatyti, ar artėjama prie užsibrėžtų tikslų.

Antanas Gudauskas

Atsakingas asmuo įstaigoje už korupcijos prevenciją ir kontrolę